

Általános információk:

Tanterv:

Településmérnöki szak (MSc)

Tantárgy neve:

ÉPÍTÉSZETTÖRTÉNET ALAPJAI 1.

Tantárgy kódja:

SZM002MLTM-EA-00

Szemeszter:

1

Kreditek száma:

3

A heti órák elosztása:

2/0/0

Értékelés:

félévközi jegy (f)

Előfeltételek:

-

Tantárgy felelős:

Dr. Tiderenczl Gábor, egyetemi docens

Iroda: 7624 Magyarország, Pécs, Boszorkány u. 2. B-332

E-mail: gtideren@gmail.com

Telefon: +36 30-5026842

Oktató:

Dr. Tiderenczl Gábor, egyetemi docens

Iroda: 7624 Magyarország, Pécs, Boszorkány u. 2. B-332

E-mail: gtideren@gmail.com

Telefon: +36 30-5026842

Tárgyleírás

A tantárgy az építészettörténet alapismereteit, fejlődésének történetét, összefüggéseit és az egyes építészeti stílusok jellemzőit mutatja be előadások formájában jellemző korszakokra, illetve fejlődési területekre és hatásterületekre bontva. Az egyes korszakok általános jellemzőinek, történeti, társadalmi és szellemi hátterének, jellemző szemléletének vázolója után a tárgy az egyes korszakok meghatározó épületeit elemezve mutatja be a fejlődés történetét, a különböző hatásokat és összefüggéseket. Az építészettörténet alapjai tárgy alapvetően kapcsolódik a „Településtervezés alapjai” c. tárgyon belül a „Települések története” témához és az Építészettörténet alapjai 1 tárgy oktatása azzal párhuzamosan történik.

Oktatás célja

A településmérnöki szakma gyakorlásához (településtervezés, terület és településfejlesztés, szabályozási tervek készítése, arculati tervezés, műemlékvédelem, stb.) szükséges alapvető építészettörténeti háttérismeret elsajátítása, az egyes történeti korszakok jellemzőinek, stílusjegyeinek és kiemelt emlékeinek megismerése.

Tantárgy tartalma

Az Építészettörténet alapjai 1 tantárgy az alábbi korszakok építészetének történetét tárgyalja:

ŐSKOR

- Az őskor építésze

NÉPI ÉPÍTÉSZET

ÓKOR

- Az ókori Elő-Ázsia építésze
- Az ókori Egyiptom építésze
- Prehellén kultúra és a görög ókor építésze
- Róma és a Római Birodalom építésze

KÖZÉPKOR 1

- A korai középkor és Bizánc építésze (2 részben)
- Iszlám építészet

megjegyzés: az Építészettörténet alapjai 2 tárgy a középkor további korszakainak (preromán, romanika, gótika) tárgyalásával folytatódik.

Számonkérési és értékelési rendszere

A tantárgy felvételével, követelményrendszerével, teljesítésével, a hallgató szorgalmi-, vizsga- és záróvizsga időszak kötelező teendőivel kapcsolatban minden esetben a Pécsi Tudományegyetem érvényben lévő Szervezeti és Működési Szabályzatának 5. számú melléklete, a Pécsi Tudományegyetem **Tanulmányi és Vizsgaszabályzata (TVSZ)** az irányadó.

A félév sikeres befejezésének feltétele az aktív órai jelenlét, a féléves feladat határidőre való elkészítése, bemutatása, az alaki és formai követelmények betartása és egy zh megírása.

A tantárgy a zh megírásával zárul a félév utolsó óráján, vagy a vizsgaidőszakban pótlólag a hallgatókkal előre egyeztetett időpontban.

Az ismeretek értékelése:

Félévközi jegy megszerzése:

- Az előadásokon való aktív részvétel a TVSZ alapján (min. 70%);
- Féléves feladat beadása;
- Zh: épületek felismerése és elméleti kérdések kifejtése

Órai jelenlét: 20 pont

Féléves feladat: 30 pont

Zh 50 pont

Megszerezhető maximum pont

100p

85 p – 100 p 100% A (5, jeles)
71 p – 84 p 84% B (4, jó)
60 p – 70 p 70% C (3, közepes)
50 p – 59 p 59% D (2, elégséges)
0 p – 49 p 49% F (1, elégtelen)

Kötelező irodalom

- Órai előadások ppt anyagai
- Tóth Zoltán. Az Európai városépítés története I. – A kezdetektől a középkor végéig. Egyetemi jegyzet. PTE PMMIK, Pécs. 2012.

Ajánlott irodalom

- Az építészet története – tankönyv sorozat (Őskor – Ókor – Középkor – Újkor). Tankönyvkiadó, Budapest. Szerzők: Istvánfy Gyula; Hajnóczi J. Gyula; Zádor Mihály; Tompos Erzsébet; Sódor Alajos; B. Szűcs Margit; Szentkirályi Zoltán.
- Szentkirályi Zoltán. Az építészet világtörténete I.-II. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1980.
- Rabb Péter. Építészettörténet előadási anyagai (BMGE honlap)
- MEK Magyar Elektronikus Könyvtár – népi építészetre vonatkozó publikációk
- Guzsik Tamás: A középkori építészet története (Összefoglaló, segédlet és ábraanyag)- BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszék "A középkori építészet történet" c. tárgy oktatási segédlete
- Winkler Gábor. Építészettörténet. Értékünk az ember – Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program, 2006.
- Marosi Ernő: *A középkor művészete I-II.*
- Henri Stierlin. Encyclopedia of World Architecture. Evergreen, 1977
- Wikipedia és más internetes források

Oktatási módszer

A tantárgy folyamatos kommunikáción alapszik az oktatók és a hallgatók között.

Módszer:

1. Ppt vetített órai előadások
2. önálló otthoni munka, kutatás, adatgyűjtés, elemzés a féléves feladat elkészítéséhez és a zh-ra való felkészüléshez

Részletes tantárgyi program és követelmények

Feladatok és követelményrendszerük

Féléves feladat

Ábragyűjtemény készítése

A „Településtervezés alapjai” c. tárgyon belül a „Településtörténet” szekcióval közös feladat:

Történeti korszakonként ábragyűjtemény készítése minden korszakra három jellegzetes település (vagy településközpont) és három kiemelkedő épület bemutatása:

- Alaprajz / helyszínrajz
- Fényképek, rajzok vagy ábrák
- Főbb jellemzők felsorolása vázlatpontokban
- Saját meglátás

Az ábrajegyzék leadása: A/3-as füzetben vagy pdf/world formátumban megküldve

Program heti bontásban

1. alkalom	
2. hét	Előadás
Metodika	ppt prezentáció
Szeptember 13.	Bevezetés: A kurzus programjának és a kapcsolódó feladatnak átfogó bemutatása. 1. Előadás: Óskor építészete. A kezdetek, az óskor építészete 2. Előadás: Magyar népi építészete. A népi építészeti történeti korszakai: a kezdetleges építmények (Kr. e. 1000–Kr. u. 5. sz.); szállítható és a szilárd építmények (6–11. sz.); az egysejtű ház továbbélése (12–13. sz.); a többhelyiséges ház elterjedése (14–16. sz.); a differenciálódás kora (17–18. sz.); a táji típusok virágkora (19. sz.); az integrálódás kora (20. sz.). Építéstechnikák, alkalmazott szerkezetek, háztípusok, formai megoldások, tüzelőberendezések, stb. korszakonként.
2. alkalom	
4. hét	Előadás
Metodika	ppt prezentáció
Szeptember 27.	2. Előadás: Ókor I. Elő-Ázsia építészete. Az ókori Elő-Ázsia építészete története: Sumér; Akkád; Óbabilon; Kasszita; Hetita; Asszír; Újbabilon; Perzsa. 3. Előadás: Ókor II. Az ókori Egyiptom építészete. Predinasztikus és protodinasztikus kor; Óbirodalom; Középbirodalom; Újbirodalom, kései kor és a görög-római kor építészete.
3. alkalom	
6. hét	Előadás
Metodika	ppt prezentáció
Október 11.	4. Előadás: Ókor III. Prehellén kultúra és a görög ókor építészete. Prehellén kultúra: Kréta és Mykéné építészete; A görög ókor jellemzői: a görög polisz, a görög világház, a görög templom és típusai, oszloprendek, temenosok, Athén és az Akropolisz, a görög színház; a hellenisztikus kor építészete.
4. alkalom	
7. hét	Előadás
Metodika	ppt prezentáció
Október 18.	5. Előadás: Ókor IV. Róma és a Római Birodalom építészete. Az etruszkok és Róma kezdetei; A római köztársaság és a császárság kora; Róma templomai - a görög és a római templom összevetése, a görög és a római építészeti összevetése, a római lakóház, a római fórum; Pompei építészete; Róma építészete; a „görbevonalt építészeti”; a római provinciák építészete.
5. alkalom	
10. hét	Előadás
Metodika	ppt prezentáció
November 8.	6. Előadás: A korai középkor és Bizánc építészete 1. Kora keresztény építészeti; a kora keresztény bazilika; építészeti Nagy Konstantinus idején; az epigon császárok korának építészete; Nagy Theodosius császárságának építészete; a nyugatrómai császárság (római pápák és nyugatrómai császárok); a keleti gót királyság építészete, a keletrómai császárság és Bizánc korai építészete (Egyiptom, Szíria, Hellasz); Konstantinápoly fénykora Justinianus idején; Bizánc hatása a ravennai exarchátusban; Bizánc a képmúlás korában.
6. alkalom	
12. hét	Előadás
Metodika	ppt prezentáció
November 22.	7. Előadás: A korai középkor és Bizánc építészete 2. A Kaukázus-vidék építészete (Arménia, Grúzia); A Balkán félsziget országainak középkori építészete (Bulgária); Középbizánci kor
7. alkalom	
14. hét	Előadás
Metodika	ppt prezentáció
December 6.	8. Előadás: Iszlám építészeti. Az iszlám építészeti kezdetei Mohamed majd az első 4 kalifa idején; A damaszkuszi kalifátus - az Omajjad-dinasztia építészete; A bagdadi és szamarrai kalifátus, az Abbaszida-dinasztia építészete; A kairói helytartóság, majd kalifátus építészete; A cordobai emirátus, majd kalifátus építészete; Az almoravidák és az almohádok hispániai építészete a XI.-XII. sz.-ban; A granadai emirátus építészete; Iszlám építészeti a török és mongol hódítások időszakában (szeldzsuk-török, szamarkandi mongol és oszmán-török építészeti) Opcionálisan: Zh megírása (amennyiben nem a vizsgaidőszakban kerül ütemezésre)

Ezen tantárgyi program részleteiben (dátum/helyszín/pontosítások) történő változtatás jogát fenntartjuk, melyről a hallgatókat minden esetben tájékoztatjuk. A félév folyamán felmerülő kérdésekkel, problémákkal a tantárgyfelelőst, valamint az intézeti koordinátort lehet keresni a szorgalmi időszakban.

Dr. Tiderenczl Gábor
tantárgyfelelős

Pécs, 2019.09.02.